

פרשת
עקב
תשפ"ו
- גליון 100 -

מעצמק'ס

מאמרי התבוננות והעמקה, בדרך הקבלה והחסידות
באופן בהיר ומוסבר הנוגע לחיים ולנפש

לקבלת העלון
מידי שבוע
התקשרו
לר' זושא דויטש
052-7152642

מעובדים מתוך שיעורי
הרב יצחק שפירא שליט"א
ראש ישיבת עוד יוסף חי

20
∞

מה עניינה של
ההתקשרות
לצדיקים?

15

במה להתמקד בחינוך?
באמירת האמת או
בהתנהגות מתאימה?

9

מהו עניינו
של "אדם
קדמון"

לשאלות, הערות, ולקבלת העלון באימייל מידי שבוע
shiurimshapira@gmail.com

או בטלפון - ר' זושא דויטש
052.715.2642

הגהה: יוחאי אלימלך רוזה

אנו מזכירים שקיים פורום דיונים בנושאי
השיעורים, להצטרפות לפורום יש לשלוח
בקשה למייל המופיע למעלה

קו עדכונים על זמני ומיקומי השיעורים
02.313.0687

לשמיעת השיעורים בקול הלשון
073.371.8149

תוכן עניינים

5	מעמיקים בפרשה כִּי אִם לִירָאָה.....
9	מעמיקים בקבלה אוצרות חיים (3).....
15	מעמיקים בחינוך ילדים ילד משקר: מה הוא רוצה לומר?.....
20	שו"ר ממועמקים התקשרות לצדיקים.....

בשבוע הבא העלון יוצא לחופשת בין הזמנים
נתראה בע"ה בתחילת חודש אבול

השיעור השבועי

השיעור השבועי של הרב יצחק שפירא

יום א | 21:30

רח' הרב צבי יהודה 18
דירה 4 - ירושלים

לקבלת עדכונים על השיעורים
התקשר ליוסף חיים 053.724.6111
או בקו העדכונים 02.313.0687

אנו כיהודים, מאמינים שה' מהווה את העולם מאין ליש כל רגע מחדש. כאשר ה' מהווה את העולם מאין ליש, בעומק של המציאות הוא נמצא ונוכח כל הזמן. במעמקים של הנפש ושל הבריאה כולה הקב"ה שוכן, מחכה ומצפה שנחשוף ונגלה אותו. אם רק נעמיק מספיק בכל פרט, נוכל למצוא ולהרגיש את הקב"ה.

כיצד אנו עושים זאת? אם נאמץ את זווית ההסתכלות של ה' על העולם נגלה שהמציאות אינה כה אטומה, אלא כל כולה בעצם ביטוי של ה' במציאות שכביכול מרגישה נפרדת ממנו.

בחוברת שלפניכם ישנם מאמרים בחסידות בנגלה ובתורת הנפש. המאמרים לא מוגהים על ידי הרב, אך מנסים לשמור על הסגנון והעומק של שיעוריו. ההתבוננויות בדרך החסידות על נושאים שונים בתורתנו הקדושה מגלה עומק לפנינו מעומק, וחיבור חזק של התורה לחיים האישיים שלנו.

**אז קדימה, אתם מוזמנים לצלול איתנו...
למעמקים**

מעמיקים בפרשה

מאירים עיניים בפרשת השבוע

כי אם לִירָאָה

על איזו יראה מדובר בפסוק וכיצד אנו יכולים להגיע אליה? עיון בביאור אדמו"ר הזקן
לפסוק זה

בספר דברים התורה מספרת לנו על נאומו של משה רבינו לקראת פטירתו.
בפרשתנו, כחלק מנאומו, משה מסכם את הדרישה של הקב"ה מעם ישראל (דברים
י, יב-יג):

וַעֲתָה יִשְׂרָאֵל מָה הוּא' אֱלֹהֶיךָ שֹׁאֵל מֵעַמְּךָ כִּי אִם לִירָאָה אֶת הוּא' אֱלֹהֶיךָ, לָלֶכֶת
בְּכָל דַּרְכָּיו, וּלְאַהֲבָהוּ אֹתוֹ, וְלַעֲבֹד אֶת הוּא' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ. לְשֹׁמֵר
אֶת מִצְוֹת הוּא' וְאֶת חֻקָּתָיו, אֲשֶׁר אֶנְכִי מְצֹוֶה הַיּוֹם לְטוֹב לָךְ.

מלשון הפסוק "מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם", הבינו חז"ל (ברכות לג, ב) שמשה
רבינו סובר שה' מבקש מהם דבר קטן. על קביעה זו שואלת הגמרא "אטו יראה
מילתא זוטרתא היא?!" [וכי יראה היא בקשה קטנה?!], ועונה על כך: "אין [כן], לגבי
משה מילתא זוטרתא היא".

בפרק מב בתניא מקשה אדמו"ר הזקן על תירוץ הגמרא: כיצד העובדה שלגבי משה
היראה היא דבר קטן עוזרת לכל ישראל, מהם דרש משה "כי אם ליראה את ה'?" הרי
לגביהם היראה איננה דבר קטן!

♦ משה שבתוך כל אחד ואחד

על שאלה זו משיב אדמו"ר הזקן:

אלא הענין הוא, כי כל נפש ונפש מבית ישראל יש בה מבחינת משה רבינו עליו השלום, כי הוא משבעה רועים הממשיכים חיות ואלקות לכללות נשמות ישראל.

אדמו"ר הזקן מבאר שכוונת הגמרא במילים "לגבי משה מילתא זוטרתא היא" איננה רק לגבי משה רבינו האדם, אלא לגבי משה שבתוך כל אחד ואחד.

בהמשך דבריו מבאר אדמו"ר הזקן מהו הכח שיש בכל אחד ואחד מישראל, אותו הוא מקבל ממשה רבינו:

העיקר הוא להעמיק דעתו בגדולת ה', ולתקוע מחשבתו בה' בחוזק ואומץ הלב והמוח, עד שתהא מחשבתו מקושרת בה' בקשר אמיץ וחזק, כמו שהיא מקושרת בדבר גשמי שרואה בעיני בשר ומעמיק בו מחשבתו. כנודע שדעת הוא לשון התקשרות, כמו: "והאדם ידע" וגו'. וכוח זה ומידה זו, לקשר דעתו בה', יש בכל נפש מבית ישראל ביניקתה מנשמת משה רבינו עליו השלום.

כל אחד ואחד מישראל מקבל ממשה רבינו את הכח להעמיק ולקשר דעתו בגדולת ה', עד שהיא תהיה מקושרת בה' כמו שהיא מקושרת בדבר גשמי. כאשר דעתו של אדם מקושרת בדבר גשמי - הוא אינו יכול להתעלם מהמציאות של אותו הדבר. ובאם הוא יתעלם ממנו - הרי הוא מכחיש את המציאות, וחי בתוך דמיון.

פעמים רבות כאשר אנו חושבים על הקב"ה, אנו מרגישים שבניגוד למציאות הגשמית הממשית, לה יש הרבה משקל - מחשבות כאלו על הקב"ה נראות לנו כדמיון. אך אדמו"ר הזקן רוצה שנתקע מחשבתנו בה' כדי שנרגיש בדיוק הפוך: שלמציאות הגשמית אין כל קיום בלי שה' מקיים אותה. כך יוצא שכדי שהאדם לא יחיה בתוך דמיון, עליו להכניס למשוואה גם את הקב"ה.

כיצד אנו יכולים להפוך את המחשבה הפשוטה שלנו על ממשות העולם?

♦ להתבונן בגדולת ה'

כפי שנכתב, כדי שנוכל להפוך את היחסים שלנו לה' ולעולם, עלינו להתבונן בגדולת ה'. 'גדולת ה' פירושה מידת הגדולה של הקב"ה, שהיא מידת החסד, המתפשטת

ומהווה את כל הנבראים". 'להתבונן בגדולת ה', פירושו לשים לב כיצד כל המציאות כולה היא רק החלטה של ה' להתפשט עד שתהיה מציאות גשמית - החלטה זו היא המהווה את המציאות כולה.

כאשר אנו שמים לב שכל קיומה של המציאות אינו אלא התפשטות של גדולת ה', מתבהר לנו שהקב"ה מהווה את העולם, ולמציאות כשלעצמה אין כל משמעות. אם אנו מתייחסים למציאות הגשמית בלי לשים לב שה' הוא זה שמהווה אותה, אנו פשוט חיים בתוך דמיון. התבוננות זו תלויה בבחינת הדעת, אותה אנו מקבלים מנשמת משה רבינו עליו השלום.

◆ שואל מעמך

מתוך התבוננות זו האדם יכול להגיע ליראה עילאה ולתחושה חזקה של ביטול, ושאל שום דבר זולת ה' - כל המציאות כולה היא רק התפשטות של גדולת ה'. אך יראה עילאה זו אינה אותה יראה עליה אמר משה "מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה".

לפי דברי אדמו"ר הזקן, היראה האמורה בפסוק זה היא דבר שה' "שואל מעמך", ולכן היא צריכה להיות "מילתא זוטרת" כפי דברי חז"ל.

בהמשך הפרק אדמו"ר הזקן מסביר מה הכוונה שהיראה היא "מילתא זוטרת":

וזהו שאמר הכתוב: "כי אם ליראה את ה' אלהיך ללכת בכל דרכיו", שהיא יראה המביאה לקיום מצוותיו יתברך בסור מרע ועשה טוב, והיא יראה תתאה...

מטרת ההתבוננות המובאת בפרק זה, היא להגיע ליראת ה' הגורמת לקיום מצוותיו. יראה זו היא דבר קטן ביחס להתבוננות בגדולת ה'.

לאחר שאנו מבינים שאיננו רוצים להיות מדומיינים ולהתעלם מהקיום של ה', אנו יכולים לקחת את ההתבוננות צעד אחד קדימה, כך שהיא תביא אותנו ליראה הגורמת לקיום מצוותיו.

כפי שנכתב, התבוננות בגדולת ה' מולידה אצלנו הבנה שאת כל המציאות הקב"ה מהווה על ידי התפשטות מידת הגדולה. כעת עומדת בפנינו הבחירה כיצד להתייחס למציאות ה': מצד אחד אנו יכולים להיות מודעים למה שבאמת מהווה את המציאות, וכך להיות חלק מההתפשטות של ה'. מצד שני אנו יכולים לדמיין שיש לנו קיום

א. לאחרונה הארכנו על כך, ראה בגליון 70.

עצמאי, להתעלם ממצואות ה' ולהתכחש לכך שהוא זה שמהווה את העולם. אם אנו מקיימים את התורה והמצוות - אנו עושים לה' חשק להתפשט לעולם ולקיים אותו, אך אם איננו מקיימים את התורה והמצוות, ה' מקיים את העולם בלי חשק.

♦ לגבי משה מילתא זוטרתא היא

כעת הפכנו את ההתבוננות בגדולת ה', היכולת הניתנת לנו מנשמת משה רבינו, לדבר קטן יחסית. מההתבוננות בגדולת ה', לפיה כל המציאות כולה בטלה לקב"ה, לקחנו רק את החלק המעשי, החלק המניע אותנו לקיום מצוותיו.

האדם צריך להתאמץ לא להיות מדומיין, לשים לב שהמצואות אינה עומדת בפני עצמה, אלא ה' הוא זה שמקיים אותה. לאחר שהאדם מתאמץ להסתכל על המציאות כמתהווה על ידי ה', הוא יכול בקלות יחסית להגיע ליראה המביאה לקיום מצוותיו.

צוללים למעמקים

שיעורים נוספים ומרתקים מאת הרב זמנים ב"קול הלשון"
חסידות | פרשת שבוע | כתבי האר"י | תורת הנפש | עבודת השם

חייגו והאזינו 073-371-8149

מעמיקים בקבלה

אוצרות חיים (3)

בשבועות האחרונים אנו לומדים במדור זה על סדר ההשתלשלות מתוך הספה"ק 'אוצרות חיים'. בגליון 97 למדנו על האור אין-סוף (והסברנו מדוע האר"י מתחיל משם ולא מהקב"ה עצמו, ודרך אגב, כאן בהערה יא מתחדד משהו בעניין זה שלא מספיק הוסבר שם), ועל צמצום האור על מנת להאציל ולברוא את העולמות.

בגליון 98 למדנו על החלל הפנוי שנוצר מהצמצום ועל המשכת הקו מתוך האור אין-סוף אל החלל. בגליון 99 למדנו על מה שקורה לקו אחרי שנכנס לחלל (על עניין העיגולים והיושר והתפרטות לבחינת ראש ורגליים ועשר ספירות).

בגליון זה נלמד בע"ה על מה שנקרא בלשון האר"י "אדם קדמון" בשונה מהפעמים הקודמות, כאן כתבנו את השיעור בצורה יותר מתמצתת מפאת קוצר הזמן, עמכם הסליחה.

♦ האדם קדמון ממלא כל מקום החלל

ודע כי בזה האצילות יש מיני עולמות לאין קץ ואין אנו עתה בביאורם, אבל נתחיל לבאר עתה פרט אחד אשר הוא כולל כל מציאות החלל הזה וממנו מתפשטים כל העולמות כולם, כמו שנבאר בע"ה. והוא בחינת מציאות "אדם קדמון לכל הקדומים", הנזכר בזוהר ובתיקונים (דפים מב, קכ. וקלג.), ואחריו נמשך סדר כל המדרגות כולם:

נשים לב שהאר"י עובר כאן ממושגים של עיגולים ויושר למושגים של אדם ועולמות (שכפי שאמרנו הם מושגים מקבילים^א).

מה שהאדם נקרא כאן "קדמון לכל הקדומים" הכוונה שהוא בעצם קודם^ב לכל העולמות שיהיו. אנחנו רגילים שהעולם קודם לאדם, אך כאן האר"י מתאר זאת הפוך. הסיבה שהתיאור כאן הוא הפוך היא משום שאע"פ שמבחינה גשמית אנחנו מסתכלים שהעולם קדם לנו והוא כולל אותנו בתוכו, מבחינה נפשית ההסתכלות שלנו היא הפוכה - מאוד פשוט לנו שכל העולם הוא רק הסביבה והרקע שלנו.^ג

העניין הזה קשור למה שכתוב כאן ש"הוא כולל כל מציאות החלל הזה" אין הכוונה שהוא ממלא את כל המקום של החלל, שהרי הוא בצורת קו והחלל הוא עגול (אמנם אפשר להסביר עפ"י דברי האר"י בהמשך שיש לא"ק עיגולים, שהם ממלאים את הכל, אך מלשון האר"י כאן נראה שעוד לפני שמדברים על העיגולים אפשר לומר שהוא כולל את הכל), אלא הכוונה שכל החלל והעיגולים שבתוכו הם רק רקע לאדם קדמון.^ד

♦ מה ניתן להבין באדם-קדמון

דע כי בזה החלל נמצא (ס"א נאצל) זה האדם הנקרא "קדמון לכל הקדומים" כנזכר, ויש בו מציאות עשר ספירות והם ממלאות את כל החלל הזה. ואמנם תחילה יצאו עשר ספירותיו בדרך עיגולים אלו בתוך אלו, ואח"כ בתוך העיגולים נמשך דרך קו היושר ציור אדם אחד בעשר ספירות באורך כל העיגולים הנזכרים.

ואין אנו עוסקים כלל בעיגולים, רק בבחינת היושר בלבד, ולהלן נבאר מציאות העיגולים והיושר מה עניינם.

והנה על ידי צמצום הזה הנזכר כאשר נעשה האדם הנזכר היה בו בחינת עצמות וכלים, כי צמצום האור גרם עשיית והיית הכלים כמו שנבאר לקמן בעזרת האל, ואין לנו רשות לדבר יותר במקום גבוה הזה, והמשכיל יבין

א. העיגולים זה לא העולם הגשמי. אבל כפי שהארכנו העיגולים הם המסגרת של ההתמקדות, והם שרש הכלים. ובסוף משתלשל מזה הגשמיות שאנו מכירים.

ב. בשונה מהביטוי "הוא מקומו של עולם" שהכוונה שהכל נמצא בתוכו, הביטוי "קדמון" אומר רק שהכל יוצא ממנו.

ג. וכלשון שער ההקדמות (ח): "כי הוא קודם לכל שאר הנמצאים כולם, וממנו מתפשטים".

ד. ההסתכלות הגשמית מתאימה למתואר בפרק א' של ספר בראשית. שקודם כל נברא העולם במשך ששת הימים (קודם דומם, אח"כ צומח ואח"כ חי), ורק לבסוף נברא האדם - בהסתכלות זו ה' נקרא "אלוקים". ואילו ההסתכלות הנפשית מתאימה למתואר בפרק ב' של ספר בראשית. שקודם כל יש אדם שהכל נברא סביבו בהקשר אליו ובגללו - ובהסתכלות זו ה' נקרא בשם הוי'.

ה. הלשון כאן היא כמו לדוגמא כשאומרים לאדם שהוא "תופס את כל הבמה", אפי' אם הוא יושב בצד, שהכוונה היא שהנוכחות שלו מורגשת מאוד חזק כאילו הוא ממש ממלא את כל הבמה. המחשה נוספת: כשאומרים שיש ציור של בן אדם לא מתכוונים רק לגבולות הגזירה של האדם אלא כוללים בזה גם את הרקע.

ראשית דבר מאחרינו כאשר נבאר בע"ה בדרושים אחרים הבאים לפנינו. האמנם אינו כלי ממש, אלא שבערך האור שבתוכו נקרא כלי, אמנם הוא זך ובהיר בתכלית הבהירות והדקות והזיכוכ.

והנה האדם קדמון הזה הוא מברית מן הקצה העליון עד קצה התחתון (פי' ולא עד בכלל) בכל חלל האצילות הנזכר. ובוה האדם נכללין כל העולמות כמו שנבאר לקמן בע"ה והנה בבחי' פנימיותו ועצמותו של האדם הזה אין אנו רשאים להתעסק כלל, אמנם נתעסק ונדבר במה שנאצל ממנו. והוא כי הנה להיות אור הא"ס גדול מאד לכן לא היו יכולים לקבלו אלא באמצעות זה האדם קדמון ואפילו מזה האדם קדמון עצמו אין מציאות לקבלו אלא אחר יציאת אורו חוצה לו דרך הנקבים והחלונות שבו שהם האזנים והעינים החוטם והפה וכמו שנבאר למטה בעזרת האל:

הוא אומר שכבר בצמצום הזה שממנו נעשה האדם קדמון יש בחינת עצמות וכלים, הכלים הם בערך לאור אבל הם מאוד מאוד דקים וזכים, עד שאי אפשר לדבר עליהם, רק "המשכיל יבין ראשית דבר מאחרינו". מה הכוונה? מדוע כאן אי אפשר לדבר על זה ורק ב"אחרינו" יהיה אפשר?

בהמשך הוא אומר ש"פרצוף אדם" יש רק למטה באצילות, למעלה מכך כל הכינויים הם רק לשכך את האזון. פרצוף זה משהו שמופיע באופן כזה שאפשר להסתכל עליו מבחוץ. כאשר האדם נהיה אדם, כלומר כאשר הוא יורד להתהוות בתור מציאות מסויימת ומוגבלת, בהתחלה הוא רק כמו עובר ועדיין אי אפשר להסתכל עליו מבחוץ, הכל עדיין מתחולל רק בתוכו, עצם הקיום שלו הוא רק בינו לבין עצמו ואין מי שרואה אותו מבחוץ - זה נקרא שעדיין אין כאן פרצוף. רק לאחר שהוא כבר נולד אפשר להסתכל עליו מבחוץ, אבל לפני שהוא נולד אפשר רק "להבין ראשית דבר מאחרינו". אע"פ שבשעת ההתהוות שלו לא היה אפשר להצביע על משהו מסויים

ו. הוא אומר כאן שהצמצום גרם להוויית הכלים, אך צריך לשים לב שכבר קודם לכן היו כלים (כפי שהזכרנו שהם מה שמבדיל בין המקיף לפנימי, ואע"פ ששם לא מוזכר במפורש כלים דייקנו שם וכן כתוב במקומות אחרים). אלא שכאן הוא מדבר על כלים יותר ממשיים, וגם לגבם הוא אומר שאי אפשר לדבר עליהם לרוב דקותם.
ז. בתחילת שער טנת"א:

והנה אף על פי שאנו קוראים ומכנים כנויים אלו כגון אדם ראש אזנים עינים וכיוצא משאר הכנויים, הנה אינו רק לשכך את האזן לשיבונו הדברים ולכן אנו מכנים כנויים אלו במקום גבוה כזה. אמנם עיקר מקום כנויים אלו הם מעולם האצילות ולמטה... כי משם ואילך יש בחינת פרצוף. אבל ממנו ולמעלה אין בחינת פרצוף כלל רק לשכך את האזן אנו מכנים אליו כנויים אלו.

ח. כשמדברים על 'נקודה' לעומת 'פרצוף', מתכוונים ש'נקודה' היא שיש רק ענין מסויים בלי פירוט של כל מה שגזנו בתוכו, ו'פרצוף' זה כאשר מעיינים בנקודה ומתוכה מתפרטים המון פרטים (כמו שהרב יצחק מגלה איהו נקודה ומתחיל להתבונן בה, ובונה פרצוף שלם של הענין, כלומר שכל הפרטים הגנויים בתוכה התגלו והסתדרו בסדר נכון

ולומר "הנה יש כאן משהו" - אחרי שהמציאות שלו כבר קיימת ואפשר להסתכל עליה מבחוץ, אז אפשר לומר שגם לפני כן היה כאן משהו^ט.

אמנם הוא מדבר כאן על אדם ולא אומר שזה עובר, אבל מדובר פה על אדם כפי שהוא נראה בעצם המפגש איתו. עצם החיות של האדם קודמת להכרה שלו, כל מה שהאדם חושב על עצמו זה בא על גבי זה שיש לו מציאות של חיים של נשמה שמתלבשת בתוך גוף. הציור כאילו יש לו נפש שניתן להסתכל עליה ולקלוט אותה ולהגדיר אותה ולהבין אותה זה ציור שנוגע רק למשהו מאוד מאוד חיצוני. א"כ כאשר אני פוגש אדם אני לא פוגש אותו כאחד שכל מה שיש בו זה המפגש איתי אלא אני פוגש אותו כאחד שקיים קודם כל לעצמו עוד לפני שהוא נפגש עם מציאות חיצונית, ורק בשלב מאוחר יותר (בסדר ההשתלשלות, אך מבחינת הזמן לא קורה מיד) אני פוגש אותו כפי שהוא נפגש איתי. כלומר עצם המפגש הכי ראשוני איתו אני לא פוגש את התכונות שלו וגם לא את הגוף שלו כגוף של בשר ועצמות בלבד, אלא אני פוגש את האישיות שלו כפי שהיא החליטה לא להיות מופשטת אלא להתלבש בגוף ממשי ומוגבל^י, וההתלבשות של הנשמה המופשטת בתוך משהו ממשי היא משתקפת במבנה של הגוף, המפגש הראשוני הזה עם האדם הוא מתייחס לגוף האדם כמו גוף של עובר, לכן זה יוצא דומה.

כלומר השלב הזה שאני יכול להסתכל על עצמי ולומר שהתכונות שלי הם כך וכך זה כבר שלב נוסף בסדר ההשתלשלות על גבי זה שיש כבר אותי כפי שאני בתוך עצמי^י. ובשלב שזה רק אני כפי שאני בתוך עצמי מה שקורה זה רק שיש ירידה מלהיות עצם פשוט שאינו מוגדר ללהיות משהו מוגדר, כל עוד זה לא נהיה ממשי מוגדר אי אפשר להגיד שקרה כאן משהו, אלא רק אחרי שזה כבר נהיה מוגדר אני יכול להסתכל אחורה ולהגיד שהיתה כאן עוד הגבלה ועוד הגבלה עד שנהיה מוגבל לגמרי.

כל הגבלה כאן היא מבחינה מסויימת נקראית כלי כי היא מגבילה, אך על זה אומר האר"י שזה "אינו כלי ממש", משום ש"כלי ממש" זה משהו עם בית קיבול כך שעל ידו ניתן לתפוס ולהשיג את התוכן שבתוכו (מה שנקרא מידות ותכונות), ואילו כאן הכלי

ט. כמו לדוגמא: כאשר אדם עושה דבר מסויים, בשעת העשייה בעצמה הדבר מתרחש ומתהווה. כך שהאדם עוד לא יכול להסתכל עליו מן הצד, רק אחרי שהוא מתהווה האדם מסתכל עליו ואומר שבשעת העשייה התרחש כאן משהו. י. וכמו בתיאור הראשוני של בריאת האדם בתורה, שיש כאן נשמה שנכנסת בעפר.

יא. כפי שדיברנו בעבר (ראה במדור 'מעמקים בקבלה' בגליון 44, וכן ראה בגליון 97 בשיעור הראשון באוצרות חיים) על כך שהאר"י לא מתחיל את סדר ההשתלשלות מהעצמות, אלא הוא מתחיל רק מהאור אין-סוף. הסברנו שהסיבה לכך היא שאם יש אותי שמדבר על העצמות, זאת אומרת שאני נמצא מבחוץ ומתאר את מה שאני תופס, ופירושו של דבר הוא שאני בעצם מדבר על האור. עצם זה שיש כאן משהו שאותו אני מתאר זה כבר האור ולא העצמות, זה כבר משהו שמתגלה אלי ולא הדבר כלשעצמו. לכן כשהוא לא מדבר על סדר ההשתלשלות אין לו בעיה לדבר על העצמות (כפי שהזכרנו שם).

הוא רק מייצר גבול אך עדיין לא תופס את מה שבתוכו לכן רק הוא נקרא כלי רק "בערך האור שבתוכו".²

אמנם כשמדברים על החיות שיש באברי הגוף יש התחלקות מסויימת, כפי שאמר קודם שיש כאן בחינת מעלה ומטה ראש ורגליים (בקטע שלמדנו בשיעור הקודם, ש"מעלה" זה איפה שהחיות ניכרת ו"מטה" זה איפה שהחיות כבר מתמעטת ופחות ניכרת, "ראש" זה המקום שמחובר לשורש, ו"רגליים" זה איפה שכבר רחוק מהשורש), עצם החיות הנמצאת בתוך הגוף הולכת ויורדת לפי האברים שבהם היא מתלבשת (החל מהגולגולת והמוח) כל אבר לפי החיות הפרטית שבו, אבל עדיין אין דרך לתאר את החיות הפרטית שבכל אבר, כאילו באמת הכל אחד.³ לעומת זאת כשמדברים על חכמה ובינה אני יכול לתאר ולתפוס את ההבדלים ביניהם, בכל כלי ומידה אני תופס תוכן אחר.

לכן כאשר הוא מדבר על א"ק שהוא "קדמון לכל קדומים", הוא אומר שהוא לא יכול לדבר עליו בעצמו, רק אחרי שיש את סדר ההשתלשלות ויש כבר יציאה מעצמו החוצה, אז אני יכול להבין "ראשית דבר מאחריתו".

נעיר כאן הערה מאוד מאוד חשובה, נשים לב שדווקא כאשר הוא בא לתאר את הא"ק - שהוא מדרגה מאוד גבוהה בסדר ההשתלשלות, עד כדי כך שאומר על כך האר"י שבכלל אי אפשר לתאר אותו באופן פשוט - דווקא במקום הגבוה הזה הוא משתמש בדימויים גופניים גשמיים, כמו עיניים אזניים חטם ופה וכדו'; ואילו כאשר הוא בא לתאר את עולם האצילות הוא כבר לא כ"כ משתמש בביטויים כאלה מגושמים אלא מדבר יותר על תכונות נפשיות עדינות ומופשטות, כמו חכמה בינה תפארת כו'.

לפי איך שהסברנו זה מאוד מובן, אמרנו שמדובר כאן על הגוף עוד לפני שיש כאן מודעות, מדובר כאן על האדם כפי שהוא בתוך עצמו כמו עובר שלא גלוי כלפי חוץ, מה שמדבר כאן על 'אזן' חטם' 'פה' וכו' זה לא על הגשמיות שלהם אלא על החיות שבהם. מהבחינה הזאת הגוף הוא משמש רק ביטוי לנשמה שרוצה לרדת, והנשמה הרי היא מעל התכונות, וגם עצם הירידה שלה מאינסופיות לגבול זה משהו יותר גבוה מאשר התכונות. התכונות הם ההסתכלות על הנשמה מבחוץ, שאחרי שהיא כבר נמצאת בתוך גוף יש לה אופי וגבול.

^{יב.} בכך מיושב מדוע האר"י אומר שבשונה מהתכונות האברים הם לא "כלי ממש", אע"פ שבאופן פשוט האברים הם כמו הכלים של הנשמה, ואילו לתכונות קצת קשה לקרוא כלי. שהרי הם לא משהו ממשי.

^{יג.} קצת להמחיש את זה: אדם שנמצא במצב שהמודעות שלו רופפת ואיננה חזקה (כמו ילד קטן, או אדם זקן), אם יש לו כאב במקום מסוים בגוף הוא ידע להגיד שכואב לו, אבל הוא לא יודע להגיד בדיוק היכן. כי כל החיות שבו היא אחת.

א"כ יוצא כאן יסוד חשוב: כשמדברים על "פי ה'" וכו' - אם רוצים לומר שזה לא שיש לה' ממש פה אלא הכוונה לרעיון של הפה אז בעצם מדברים על התכונות שבעולם האצילות, אבל אם רוצים לומר שבסופו של דבר אנחנו לא מדברים על איזה רעיון מופשט אלא אנחנו מדברים על איך שהקב"ה החליט ממש להכניס את עצמו לתוך הגבלה אז אפשר לומר שמדברים על איך שזה בא"ק. וכפי שהזכרנו כמה פעמים, שאדמו"ר הזקן מסביר שכל המשל של האורות והכלים (שבעצם שייך לעולם האצילות) הוא משל גשמי שבא להפשיט את מה שהתורה מדברת על ה' כאדם, שכאשר אנחנו קוראים על ה' דימויים של אדם אנחנו עלולים לגשם אותו, ועל מנת כן המקובלים דיברו עליו במשל גשמי של אורות וכלים, שהוא בעצם משל יותר נמוך ששייך לעולם האצילות.

מעמיקים יחד

יש לכם שאלה על הכתוב במאמר? רוצים לשתף בחידוש הקשור אליו?
פורום "מעמיקים" לעובדי השם - המקום להרחיב ולדון בשיעורי הרב

להצטרפות שלחו מייל ל shiurimshapira@gmail.com

מעמיקים בחידוץ ילדים

ילד משקר: מה הוא רוצה לומר?

במאמר הקודם למדנו שיסוד החינוך הוא לפחד מאוד מה' ולא לפחד משום דבר אחר. למדנו שזה בעצם מה שההורים מרגילים אליו את הילד - לשים לב לכך שיש להם רצונות מאוד חזקים, וכדי שהוא ישמור איתם על קשר עליו להיענות לרצונות הללו. בנוסף, למדנו שזה שהם רוצים משהו חזק זה לטובתו, כי בכך הם מביעים את הקשר החזק שיש להם איתו, ובונים אצל הילד גם את היחס שלו לזולת, שלא יהיה רק בתוך עצמו אלא בעיקר בקשר עם השני - עם ה', עם ההורים וכו'. כך, הדבר העיקרי שמטריד את הילד הוא הפחד מהניתוק בקשר, ורק לאחר מכן הוא מנסה לגשר בין הרצון שלו לרצון של השני.

כעת נלמד כיצד לפי זה עלינו להתמודד בפועל מול שקרים של ילדינו.

עולמו הפנימי של הילד: בין דמיון לרצון

♦ השקר כביטוי למשאלה

כשאנחנו רואים ילד משקר, אנחנו צריכים לשאול את עצמנו: האם הוא באמת מבין שהוא משקר? בגיל קטן, ילד משקר לא בגלל רוע או רשעות. הילד חי בעולם של תמימות, והוא לא תמיד יודע להבדיל בין מה שקורה באמת לבין מה שהוא היה רוצה שיקרה. המילים שלו הן פשוט הדרך שלו להגיד מה הוא רוצה.

בשלב הראשון, הילד פשוט חי את הדמיון. לדוגמה, ילד יכול לשחק עם בובה ולהתייחס אליה כאילו היא חבר אמיתי, או להגיד לחברים שלו "אני האבא ואתם

הילדים" ולהתנהג כאילו זה קורה באמת. הוא לא מנסה 'לעבוד' על אף אחד; הוא פשוט רוצה שהדמיון הזה יהיה אמיתי.

אחר כך, הדמיון פוגש את המציאות. כשהילד רואה צעצוע של אחיו וטוען "זה שלי", הוא לא באמת גונב. הוא כל כך רוצה שהצעצוע הזה יהיה שלו, עד שהוא כבר מדמיון שהוא באמת שלו. הוא אפילו יכול להמציא סיפור שלם על איך הוא הלך לחנות וקנה את זה, כי מבחינתו, אם הוא רוצה את זה כל כך - זה כבר כאילו קרה.

התופעה הזו יכולה לקרות גם כשהילד כבר קצת יותר בוגר. כשהילד מתנהג לא יפה, ואנחנו שואלים אותו "התנהגת יפה?", הוא עלול לענות בביטחון "כן, התנהגתי יפה!". הוא לא מנסה לשקר בגלל רוע, הוא פשוט כל כך רוצה להיות "ילד טוב" שאנחנו נהיה מרוצים ממנו, עד שהוא אומר את מה שהוא הכי רוצה שיהיה. השקר הוא הדרך שלו לגשר על הפער בין המציאות לבין המשאלה שלו להיות ראוי להערכה.

אם כן, הילד משקר לא מתוך רשעות; הוא משקר כי הוא מביע את הרצון שלו - הוא רוצה שיהיה לו טוב, והוא רוצה שאנחנו נהיה מרוצים ממנו.

♦ לא להזניח ולא להילחם

עד כאן הסברנו שהילד משקר לא מתוך רשעות, אלא מתוך תמימות שנובעת מהרצון שלו. עם זאת, עלינו להיות חכמים: הילד אולי אינו מתכוון להרע כעת, אך אם נשאיר את הדברים כפי שהם, הילד עלול להתרגל לכך שהשקר הוא הדרך הקלה להשיג את מבוקשו. עם הזמן, ה"דמיון" הזה עלול להפוך לשקר אמיתי ומתוכנן, שבו הוא כבר יודע היטב שהוא משקר ובכל זאת עושה זאת כדי להתחמק מאחריות. לכן, חובתנו לחנך אותו, אך השאלה היא - איך עושים זאת בלי להרוס את הקשר?

♦ לדבר בשפה של הילד

כשאנחנו רואים את הילד אומר דבר שאינו אמת, עלינו לעצור ולחשוב: איפה הילד מונח? לו היינו יודעים שהילד משקר במזיד ובכוונה תחילה כדי לעשות רע, ייתכן שהיה מקום להעמיד אותו על האמת ולדחוק אותו לפינה עד שיודה. אבל הילד שלנו לא שם. הוא לא מנסה להיות רע, הוא פשוט מביע רצון.

לכן, הפתרון אינו להתווכח איתו ולומר "אתה שקרן" או "זה לא נכון", אלא להשתמש בדרך של משל ונמשל כדי להראות לו שאנחנו מבינים שהוא רוצה כאן משהו, אך הוא צריך לשים לב שהרצון שלו מתנגש ברצון שלנו.

על מנת להבין את העיקרון ניתן לכך דוגמה מעשית:

נניח שהילד אמר "התנהגתי יפה" (כשהוא יודע שהוא לא התנהג יפה) כדי לקבל פרס. במקום לומר לו "אתה משקר, לא התנהגת יפה", אפשר לומר לו ברוגע: **"בסדר גמור, כשאחזור מהטיול על הגג - תקבל את הפרס"**.

כשהילד ישאל בפליאה: "אבל אבא, אתה לא על הגג!", אפשר יהיה להמשיך ולטעון, בדיוק כמו שהוא עושה: "כשארד מהגג - אתן לך פרס".

כעת, הילד שמבין היטב את המציאות מרגיש שההורים פשוט לא רוצים לתת לו את הפרס. הוא מרגיש שההורים מביעים כאן את הרצון שלהם שלא לתת לו את הפרס, והוא מבין שיש כאן את הרצון שלו מול הרצון של ההורים.

כך אצל הילד לא מתקבעת התחושה שהוא משקר, ושכך עושים כש'אין ברירה', אלא שיש לו רצון, ושהוא רוצה להביע אותו; ולפעמים הרצון יכול להתיישם במציאות, ולפעמים הוא מתנגש ברצונות אחרים.

כך הילד גם מתרגל לשים לב לרצונות של ההורים שלו, ובכלל של האנשים סביבו, וממילא הוא גם יכול לשים לב מה ה' רוצה ממנו.

לחנך לאמת או להתנהגות טובה?

כעת נדבר על התמודדות מול ילד שכבר משקר בכוונה: כשילד עשה מעשה לא טוב וההורים שואלים אותו אם הוא עשה זאת, הוא עומד מול דילמה פשוטה: אם הוא יעשה עיקר מהאמת ויגיד את האמת - הוא יקבל עונש; ואם הוא ישקר - יסיכוי שיתחמק מעונש. מנקודת המבט שלו, השקר הוא הפתרון ה"משתלם" ביותר.

גם אנחנו כהורים עומדים מול דילמה דומה. מצד אחד, אם נעשה עיקר מהאמת, אז אם הילד יודה באמת לא כדאי שנעניש אותו על מה שעשה, כי אם מיד כשהילד מודה באמת נעניש אותו, אנחנו בעצם מחנכים אותו שבפעם הבאה לא כדאי לו לומר אמת, כי האמת מובילה ל"כאב". מצד שני, אם נסלח לו על הכל רק בגלל שהודה, בכך נחנך אותו להפקרות, והוא עלול לחשוב שהודאה היא כרטיס יציאה מכל אחריות. לכן האמת פחות חשובה לנו, והעיקר מבחינתנו הוא שהילד יהיה בסדר. כך בסתר ליבנו אנחנו מעדיפים שהילד ישקר ויגיד שהוא התנהג יפה. כך יוצא שמכל הכיוונים הילד מבין שכדאי שישקר. איך יוצאים מזה?

♦ האמת בבסיס לקשר, לא ככלי למשפט

הפתרון נעוץ בשינוי התפיסה שלנו. כשאנחנו דורשים "אמת" בצורה קרה ומנוכרת - כאילו אנחנו שופטים בבית משפט - הילד מרגיש שאין לו ברירה אלא לשקר. הוא מרגיש שאת האמת הזו, שמובילה ישר לעונש, הוא לא יכול לשאת.

הסוד הוא לשדר לילד מה אנחנו באמת רוצים. כפי שהארכנו בפעם הקודמת, אנחנו לא רוצים "אמת" בשביל הניצחון או בשביל הצדק היבש. אנחנו רוצים אמת בגלל שאנחנו רוצים קשר איתו. כמו בחברות טובה - אנחנו רוצים לדעת את האמת לא כדי לשפוט, אלא כי אנחנו רוצים לחיות ביחד, ללא מסכות וללא הסתרות.

כשאנחנו מבהירים לילד: "אני רוצה שנוכל לדבר בכנות, כי אני אוהב אותך וחשוב לי הקשר שלנו", אז האמת הופכת למשהו ששווה להילחם עליו.

♦ כיצד העונש לא מפריע לומר את האמת

כל עוד האמת היא קרה ומנוכרת, החינוך לאמת אינו מגביר את הקשר, וממילא הרצון (הנסתר) של הילד ושל ההורים הוא שהילד ישקר, ויאמר שהוא היה בסדר. אבל אם האמת משמעותה כנות וקשר פנימי, הרצון הכי גדול הוא שהילד יאמר את האמת, והקשר יישמר.

ממילא גם אין הכרח שכשהילד יאמר את האמת - הוא ייפטר מעונש. אמת מנוכרת, שמובילה מיד לעונש, באמת לא עושה חשק להגיד את האמת. אבל אנחנו רוצים לחנך את הילד לאמת שמולידה קשר, לכנות אמיתית שבה מגלים את הלב, ואת כל מה שכל אחד מהצדדים עשה; ובדיוק כמו בקשר זוגי - כל אחד מבני הזוג רוצה שהשני יאמר את האמת, גם אם היא טוביל למתחים וכעסים, כי הכנות היא הבסיס של הקשר.

כך אנו מסתכלים באופן פשוט על קשר בין בני זוג - אנו רוצים שבן הזוג יגיד את האמת, כי על כך מבוסס הקשר בינינו; וכל זה למרות שאנחנו יודעים שזה עלול לגרום כעס ומתח, ואנחנו רוצים את זה, כי **אנחנו מבינים שגם הכעס מביע את הרצונות ואת הדברים שחשובים לנו בקשר.**

כך נתייחס גם אל הילד. אנחנו רוצים שיהיה לנו קשר איתו, ולכן אנחנו רוצים שהוא יאמר את האמת, ולא יחיה את החיים שלו רק לעצמו ויסתיר אותם מאיתנו. **כשאנו משדרים לילד שאנחנו רוצים שהוא יאמר את האמת כדי שהקשר יתחזק - אז הוא ירצה לומר את האמת, גם אם הוא ידע שתהיה לה מחיר.**

כפי שהסברנו, הילד אומר את מה שהוא רואה שההורים רוצים לשמוע, ולכן אם הוא יראה שהם בעיקר רוצים שהוא יהיה בסדר - הוא יגיד שהוא היה בסדר; אבל אם הוא יראה שההורים בעיקר רוצים קשר איתו, ולכן רוצים שהוא יגיד את האמת - הוא ירצה לומר את האמת.

כשההורים משדרים לילד שהם הכי רוצים את הקשר איתו, הם גם יכולים להגיד לו שהם באמת רוצים ממנו משהו, ושהם יכולים אפילו להעניש אותו אם הוא לא יעשה את אותו דבר - כי זה רצון שהוא חלק מהקשר. כשהילד ירגיש את זה, הוא לא יפחד לומר את האמת, גם אם הוא יקבל עליה עונש, כי הוא מרוויח מאמירת האמת, ואפילו מהעונש - את הקשר עם ההורים שלו.

שנזכה לעשות את רצון בוראנו ולא לבגוד בקשר איתו, וכך ממילא נדע לשדר זאת גם לילדים שלנו, וכאשר נדע לשדר טוב לילדים שלנו מה ה' רוצה נזכה שהילדים שלנו יהיו ילדים אמיתיים וילדים טובים!

הספר שיעשה לך סדר בעבודת ה'

500 עמודים על אהבת ה' ויראתו, ועל הדרך הנכונה להתפעלות והתרגשות בעבודת ה'

או באתר ישיבת
עוד יוסף חי

לרכישה: 058-770-1560

שור"ת מעמקים

שאלות ותשובות עם הרב

התקטרוּת לצדיקים

שאלה: מה זה אומר להיות מקושר לצדיק? ובשביל מה צריך להיות מקושר?

תשובה: כדי להסביר קצת מה זה "מקושר" - נסתכל על זה קצת ממקום רחב, ולאט לאט נצטמצם יותר ויותר.

מי שמכיר את כתבי האר"י הקדוש רואה שיש בצורה שבה הוא מתאר את סדר ההשתלשלות משהו מעניין. נאמר את מה שהוא אומר שנוגע לענייננו, בצורה מאוד כללית: הוא מתאר שהיה אור אין סוף, ממלא את הכל; אחר כך היה צמצום, כלומר: נהיה מקום שכביכול אין בו אור, והאור נעלם; אחר כך הקב"ה המשיך את עצמו לתוך המקום של הצמצום על ידי קו; פתאום הקו הזה הצטייר בצורת אדם; ומהאדם הזה יוצאים אורות; ומהאורות הללו נבנים ארבעת עולמות אבי"ע.

למה זה קשור לענייננו? כי הציור הזה, שהאדם הוא ההתחלה של העולם, הוא הפוך מהאופן שבו אנחנו מציירים במבט פשוט. אנחנו מרגישים שיש עולם, ובתוכו אנחנו, בני האדם, נמצאים. אבל האר"י מצייר הפוך: יש אדם, וממנו נובע העולם.

חוץ מהצורה שבה אנחנו מסתכלים, כשאנחנו קוראים את התיאור של הבריאה בספר בראשית זה גם נראה לנו הפוך: גם שם מתואר שה' ברא קודם כל את העולם, ורק אחר כך את האדם.

איך בכל זאת דברי האר"י יכולים להתיישב על דעתנו?

אמנם נכון שה' ברא תחילה את העולם ורק אחר כך את האדם, אבל אפשר גם להסתכל - וזה מבט טבעי ופשוט - שה' ברא את כל העולם כדי שבסוף יהיה בו אדם. אפשר להסתכל על זה כך שב'ראש' של הקב"ה כביכול היה מצויר קודם אדם, ובשביל לעשות אדם - הוא עשה הרבה תפאורה (ובאמת, אם נשים לב בפרק השני של בראשית כך זה כתוב: קודם בריאת האדם, ואחר כך "וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ").^א

אז יוצא שה' מסתכל באופן שיש אדם וממנו יוצא עולם, ולא כמו שאנחנו מסתכלים שיש עולם ובתוכו יש אדם.

השאלה מה קדם למה משפיעה לנו על השאלה מה יותר חשוב, אבל גם על השאלה מה גורם למה, ומה משפיע על מה. ואם אנחנו אומרים שה' קודם רואה את האדם, אז אנחנו בעצם אומרים שההתקשרות של ה' עם האדם גורמת לכך שייברא העולם.

אז אם ננסה לשים לב מי היה ה'מקושר' הראשון, יוצא שזה ה', שהיה מקושר לאדם - האדם היה חשוב לו מאוד.

אחרי ששמנו לב שה' מקושר לאדם, והוא חשוב לו - נשים לב שהאדם "נברא יחידי", ובעצם אפשר להסתכל על זה כך שכל אחד הוא האדם היחידי שנברא, כפי שאומרת המשנה במסכת סנהדרין: "חייב אדם לומר: בשבילי נברא העולם".

באיזה הקשר אומרת זאת המשנה? בהקשר של חומרת הריגת אדם. העדים שמעידים על אדם למיתה צריכים לשים לב, שאם הם הרגו איש אחד - הם הורגים עולם מלא. כלומר: ההסתכלות של "בשבילי נברא העולם" גורמת לנו לייקר את חיי האדם.

שוב: אם נסתכל על סדר ההשתלשלות של האר"י - אז האדם שנהרג הוא כמו הציור של האר"י, כאילו ה' ברא אדם ואז עולם, ואם אתה מחליט שאין את האדם הזה ואתה מזלזל בו, אתה מזלזל באדם שבגללו נברא העולם והכל 'הולך'. ולכן גם "כל המציל נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא".

אבל כל זה מובן אם אנחנו באמת מציינים שיש רק אדם אחד, כמו שנראה מהאר"י. אבל אם יש כבר יותר מאדם אחד - אז זה כבר לא מובן. כלומר: אם בשבילי נברא העולם, אז הפרצוף אדם קדמון שמתאר האר"י הוא בעצם אני. אבל אם המשנה

א. בכל זה ראה במדור מעמיקים בקבלה בגליון זה.

אומרת את זה לכל אחד, אז זה כבר לא מובן - חוץ ממני יש עוד כמה יהודים שלמדו את המשנה הזו...

כעת ננסה להמשיך הלאה ולהסביר: בא הבעל שם טוב ואמר משהו מחודש מאוד - הבעל שם טוב חידש הנהגה בעם ישראל, שיש רבי צדיק, וכולם קשורים אליו. זו הנהגה של הבעל שם טוב. ההנהגה הזו שחידש הבעל שם טוב היא הנהגה מחודשת מאוד ומפליאה, אם כי היא קשורה למשהו שכתוב באר"י. האר"י כתב את זה בתור סדר ההשתלשלות, ובא הבעל שם טוב וניסה לעשות שזה יהיה חלק מהמציאות. ומאז שהבעל שם טוב חידש את זה - נהיה המושג הזה: 'מקושר'.

כשהבעל שם טוב שאל את המשיח "אימתי קאתי מר?", הוא ענה לו: "כשיפוצו מעיינותיך חוצה", כלומר: אם אתה תצליח שכל העולם יהיה חלק ממך. בעצם זה אומר שהמשיח יתגלה בתוכך. הרב יצחק אוהב להביא שרבי אלימלך, שחי אחרי הסתלקות הבעל שם טוב, מאוד רצה לראות אותו. וכשהוא זכה לראות את הבעל שם טוב הוא ראה אותו בצורה של ששים ריבוא 'בעל-שם-טובים' קטנים (כניצוצות של אש). מה זה אומר? שכל ישראל הם 'בעל-שם-טובים' קטנים.

כשמסתכלים כך, אז כל אחד מרגיש שהוא חלק מהצדיק, מהאדם שבשבילו נברא העולם. הוא מרגיש שה' מסתכל חזק מאוד על הצדיק, בורא בשבילו את העולם, ובתוכו יש המון צדיקים קטנים, שאחד מהם זה הוא עצמו.

נספר סיפור שממחיש את הנקודה: במחזור הראשון של הישיבה (ישיבת 'דורשי יחודך') היו קבוצה של חסידי ברסלב וקבוצה של חסידי חב"ד, והיו ביניהם הרבה ויכוחים ובלגן. באחד השיעורים שהעברתי שם, חסידי ברסלב הוכיחו לי שרבי נחמן היה הכי גדול, כי הוא אומר כך בעצמו: "חידוש כמוני לא היה בעולם!".

אמרתי להם שכשהצדיק אומר לך שהוא חידוש, אז אתה קצת מבין וקצת לא מבין, ואין לך באמת השגה מספיקה בגדלותו. אבל אדמו"ר הזקן אומר משהו הרבה יותר פשוט - הוא אומר שהוא "חלק אלו-ה ממעל"!

כמובן, מיד הם הקשו עלי שאדמו"ר הזקן אומר את זה על כל אחד, וזה כמובן נכון; אבל אמרתי להם שבלי שאני מסתכל ככה על אדמו"ר הזקן, ובלי שאני רואה שכל אדמו"ר הזקן אומר על עצמו, ומתוך כך גם עלי - אני לא יכול לומר את זה על עצמי.

ב. עוד על הסתכלות זו ראה באריכות בחוברת ביאור על קונטרס ההשתתחות.

כך, כשאני לומד את המשנה "בשבילי נברא העולם", או כשאני קורא את הפסוק "בני בכורי ישראל" (לשון יחיד), ומיד אני מרגיש שאני לא מצליח להסתכל על עצמי ככה, כי יש עוד אנשים בעולם חוץ ממני - בשביל זה יש צדיק; הצדיק הוא דוגמה חיה לכך שכל העולם כולו לא נברא אלא בשבילי, שיש אדם שממנו ובשבילו ה' התחיל את כל העולם. ההתקשרות לצדיקים נותנת לנו כח לשים לב לזה ולראות את זה בתוכנו.

"אל תלמדי הישיבות:
אלו החפצים ללמוד
תורת החסידות, הנה
בשני חדשים אלו אלו
ותשרי, יקבעו להם מועד
וזמן מיוחד ללמוד תורת
החסידות, והלימוד יהיה
שנים שלושה חברים
יחדיו ילמדו מאמר אחד
איזה פעמים. ולקבוע
זמנים להתועד לשורח
בענייני חסידות".

(אגרות-קודש מוהרי"צ, ד, עמ' קלא)

מוזמן להצטרף לחבורת אלול' בישיבת 'עוד יוסף רז'
חבורה חסידית ושמחה שלומדת חסידות ונגלה בחיות ודיבוק חברים

לפרטים והרשמה אלישע שפירא 055.910.8545

מהי היראה שהתורה דורשת מאיתנו,
והאם היא באמת "מילתא זוטרת" - עניין קטן
ובר-השגה?

במאמר זה אנו צוללים אל תוך דבריו העמוקים של אדמו"ר
הזקן בפרק מב בתניא, המבארים את הפסוק "מה ה' אלוֹקֶיךָ
שואל מעמך". נגלה כיצד הכוח המיוחד שקיבלנו ממשה רבנו
- אותו "משה שבתוך כל אחד ואחד" - מאפשר לנו לקשור את
מחשבתנו בגדולת הבורא, ולהפוך את היראה לא רק למושג
מופשט, אלא למנוע מעשי לקיום מצוות בחיי היומיום.

הצטרפו אלינו למסע פנימי אל עומק הדעת וההתבוננות, וגלו
כיצד אפשר להפוך את המפגש עם ה' למציאות חיה וקרובה.

